

ÚMRTNOST

Rozdíly v úrovni úmrtnosti v krajích nejsou příliš významné a navíc jsou v čase poměrně stálé. Základní osu diferencí lze vymezit ve směru severozápad (oblast s horšími úmrtnostními poměry) – jihovýchod (oblast s příznivějšími úmrtnostními poměry). Výjimkou je na jedné straně hlavní město Praha, které se vyznačuje nízkou úmrtností (v období 2004/2005 dokonce není nižší u mužů i žen) a na straně druhé se ve východní části republiky od ostatních krajů výrazně odlišuje Moravskoslezský kraj s vysokou úrovní úmrtnosti.

V současnosti, resp. v období 2004/2005 jsou nejpříznivější úmrtnostní poměry mužů v hlavním městě, Královéhradeckém kraji a Vysočině, naopak nejhorší v Ústeckém, Moravskoslezském a Karlovarském kraji. U žen, i když v mírně jiném pořadí jsou to na obou koncích stejné kraje, s výjimkou Vysočiny, která je vystřídána Zlínským krajem. Intenzita úmrtnosti se od počátku devadesátých let snížila ve všech krajích, stejně tak tomu bylo i mezi dvěma posledními obdobími, za která se konstruuje úmrtnostní tabulky pro kraje (2003/2004 a 2004/2005).

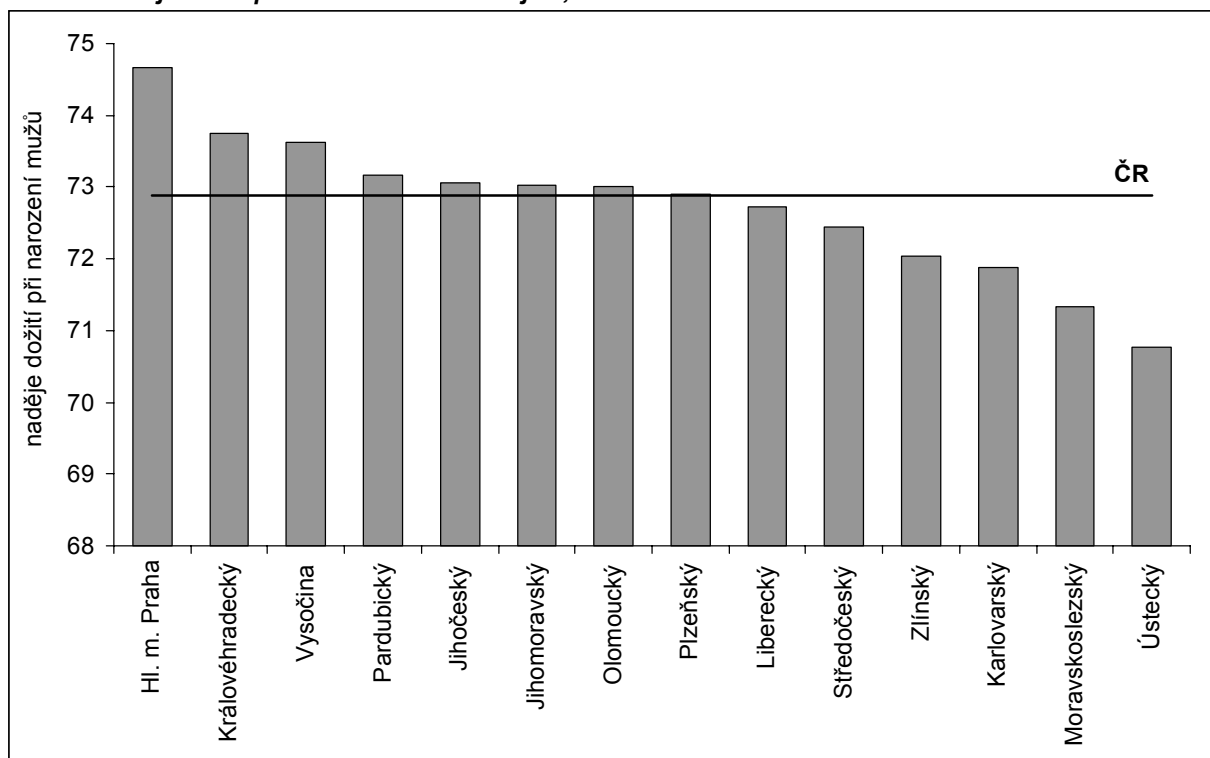
Regionální rozdíly v úmrtnosti v České republice jsou dány především rozdíly ve skladbě obyvatelstva jednotlivých územních celků. Roli hraje zejména úroveň vzdělání obyvatel (s vyšším vzděláním se intenzita úmrtnosti obecně snižuje), složení podle rodinného stavu (skupina rozvedených a svobodných osob vykazuje vyšší úmrtnost, ženatí a vdané naopak nejnižší), národnosti (nadprůměrná úmrtnost je zjištěna u populace Romů), socioekonomického postavení aj. Dalšími zdroji územních diferencí jsou úroveň zdravotní péče, zejména dostupnost rychlé lékařské pomoci (velmi důležitá v případě náhlých srdečních a mozkových příhod), životní prostředí a obecně celková ekonomická úroveň daného regionu.

Tab. 7 Naděje dožití při narození v krajích, 2004/2005*

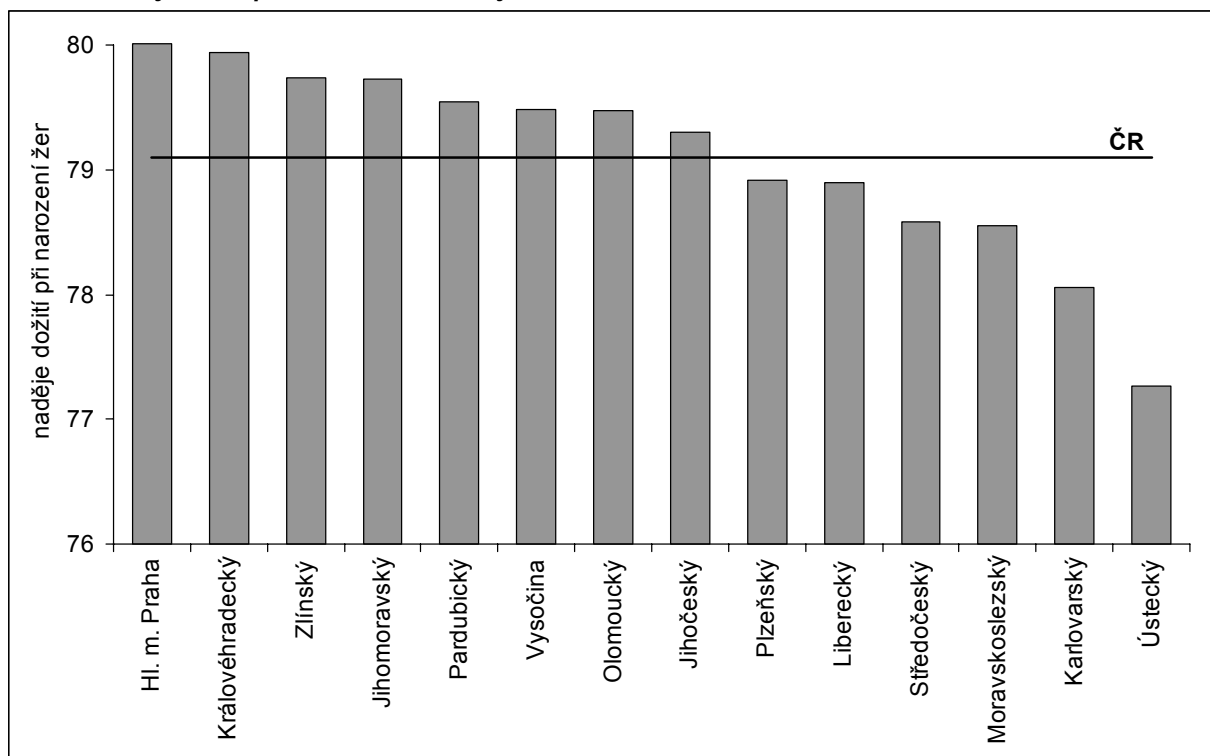
Kraj	Muži		Ženy		Rozdíl (ženy - muži)	
	hodnota 2004/2005	vývoj mezi 2003/2004 a 2004/2005	hodnota 2004/2005	vývoj mezi 2003/2004 a 2004/2005	hodnota 2004/2005	vývoj mezi 2003/2004 a 2004/2005
Hlavní město Praha	74,7	↑	80,0	↑	5,3	↓
Středočeský	72,4	↑	78,6	↑	6,1	↓
Jihočeský	73,1	↑	79,3	↑	6,2	↓
Plzeňský	72,9	↑	78,9	↑	6,0	↓
Karlovarský	71,9	↑	78,1	↑	6,2	↓
Ústecký	70,8	↑	77,3	↑	6,5	↓
Liberecký	72,7	↑	78,9	↑	6,2	↑
Královéhradecký	73,7	↑	79,9	↑	6,2	↑
Pardubický	73,2	↑	79,5	↑	6,4	↑
Vysočina	73,6	↑	79,5	↑	5,9	↓
Jihomoravský	73,0	↑	79,7	↑	6,7	↑
Olomoucký	73,0	↑	79,5	↑	6,5	↓
Zlínský	72,0	↑	79,7	↑	7,7	↓
Moravskoslezský	71,3	↑	78,5	↑	7,2	↓
Česká republika	72,9	↑	79,1	↑	6,2	↓

* úmrtnostní tabulky za kraje ČSÚ počítá za dvouletá kalendářní období; údaj za ČR se týká roku 2005

Obr. 11 Naděje dožití při narození mužů v krajích, 2004/2005

Obr. 12 Naděje dožití při narození žen v krajích, 2004/2005

Rozdíly v úmrtnosti dětí do jednoho roku věku mezi kraji jsou poměrně významné, částečně to však je způsobeno tím, že intenzita kojenecké úmrtnosti je již velmi nízká (nízké počty zemřelých kojenců) a proto její úroveň kolísá, zvláště při uvažování menších územních celků a celkově tak ovlivňuje aktuální územní diference. Relativně stabilně však např. platí, že podprůměrná kojenecká úmrtnost je v Praze, naopak horší je obecně na severozápadě Čech či na severní Moravě.

Tab. 8 Kojenecká, novorozenecká a perinatální úmrtnost v krajích, 2005

Kraj	Kojenecká úmrtnost*		Novorozenecká úmrtnost**		Perinatální úmrtnost***	
	hodnota 2005	vývoj mezi roky 2004 a 2005	hodnota 2005	vývoj mezi roky 2004 a 2005	hodnota 2005	vývoj mezi roky 2004 a 2005
Hlavní město Praha	1,9	↓	0,8	↓	2,8	↓
Středočeský	2,8	↓	1,2	↓	3,2	↓
Jihočeský	3,4	↑	2,1	↑	4,1	↑
Plzeňský	2,9	↓	1,5	↓	3,3	↓
Karlovarský	4,0	↓	2,3	↓	6,0	↓
Ústecký	7,4	↑	4,5	↑	8,9	↑
Liberecký	5,4	↑	3,3	↑	6,5	↑
Královéhradecký	2,2	↓	1,7	↓	5,9	↑
Pardubický	2,9	↓	2,2	↓	5,5	↑
Vysočina	3,6	↑	2,6	↑	5,3	↑
Jihomoravský	3,0	↑	2,2	↑	4,4	↑
Olomoucký	3,2	↓	1,6	↓	4,7	↑
Zlínský	3,0	↓	1,6	↓	4,6	↑
Moravskoslezský	3,2	↓	2,0	↓	5,8	↑
Česká republika	3,4	↓	2,0	↓	4,9	↑

* počet zemřelých dětí do jednoho roku věku na 1 000 živě narozených dětí

** počet zemřelých dětí ve věku 0-27 dnů na 1 000 živě narozených dětí

*** počet zemřelých dětí ve věku 0-6 dnů a mrtvě narozených dětí na 1 000 narozených dětí